

Rifugjati

Dwar il-problema tal-immigrazzjoni illegali hawn hafna li jithaddtu u jtkellmu; izda ftit ghandhom is-sens komun li jiddiskutu dan is-suggett b`certa oggettività`; hawn dawki li dejjem joffru soluzzjonijiet semplici; thalluhomx jidhlu, ibaghtuhom lura mal-ewwel; ghidu lill-pajjizi l-oħra jehdulna r-rifugjati tagħna; ma jagħmlux distinzjoni bejn dawki li huma genwinament rifugjati u dawki li huma klandestini; u imbagħad fuq l-estrem l-ieħor hemm dawki li għalihom kolloxx semplici fis-sens oppost; itilquhom mal-ewwel; mhux sewwa li zzommuhom f`detenzjoni u hwejjeg simili.

Il-verità` hi li dal-pajjiz għamel hafna (meqjusin fatturi bħad-daqs tiegħu u l-limitazzjonijiet tiegħu) mal-persuni li haqqhom protezzjoni. Kien dan il-Gvern illi introduca ligi dwar ir-rifugjati, tahom d-dritt li jahdmu f`Malta, dokument ta`l-ivvjaggar, dritt għar-`relief` u protezzjonijiet oħra inkluz id-dritt li jirrisjedi f`Malta.

Il-problema ta`l-immigrazzjoni izda latqet lil-Malta b`sahħitha wisq b`mod illi kull darba illi il-problema tigi kontrollata b`rilaxxi u deportazzjonijiet terga` tigi mewga oħra ta`immigranti. Issa jekk hawn xi hadd li jahseb illi xi pajjiz ieħor Ewropew jew mhux sejjer jagħmlilna il-pjacer illi jehdilna il-klandestini tagħna, nahseb illi jilludi ruħu bl-ikrah. Izda pajjizna ma jistax ikun illi jibqa` wahdu f`dil-problema. U hafna mill-organizzazzjonijiet internazzjonali li jigu hawn u jtkazaw għaliex inzommu lill-immigranti li jidhlu f`Malta illegalment maqfulin iridu jifhmu illi ahna l-izgħar pajjiz fl-Ewropa u l-iktar wieħed popolat għad-daqs tagħna. Meta tidhol dgħajsa ta` 30 ruħ qishom dahlu 3000 fl-Italja; meta tidhol dgħajsa Pantelleria jew Lampedusa is-soluzzjoni hi semplici: iġhabbuhom fuq ajruplan u jehduhom Sqallija; ahna ma għandniex dan il-lussu. Irridu nzommuhom hawn.

Minkejja l-emergenza bħala Gvern hadna hsieb illi ntaffu l-effetti tad-detenzjoni; tfal u il-ġenituri tagħhom u persuni vulnerabbli oħra bdew jigu rilaxxjati wara ftit ġimghat; dahhalna ir-regola li hadd, għal kwalunkwe raguni ma jibqa` iktar minn18-il xahar f`detenzjoni. Se ndaħhlu dalwaqt fis-seħħ il-ligi illi biha kull persuna detenuta taħt il-ligi ta` l-immigrazzjoni tkun tista` titlob lill-Bord ta` l-Appell li tinheles taħt plegg jekk jidhrilha illi il-perjodu tad-detenzjoni tagħha ma għadux ragjonevoli.

Izda meta jigu hafna immigranti f`salt hadd ma jista` jippretendi illi il-kondizzjonijiet ikunu bħala dawki ta` lukanda u l-ipokresija hija illi dawki li jhambqu dwar kondizzjonijiet aħjar ftit li xejn joffru huma akkomodazzjoni oħra jew soluzzjonijiet; lanqas joffru akkomodazzjoni lil dawki illi huma rilaxxjati, aħseb u ara lil dawki li għadhom f`detenzjoni. U meta jigu hafna l-istrutturi ,tajbin kemm huma tajbin, kemm dawki ta` akkomodazzjoni, kif ukoll l-istrutturi tal-ipprocessar tal-appikazzjonijiet ovvjament jahdmu b`diffikolta` kbira

Il-politika ta` detenzjoni għandha tinzamm għal diversi ragunijiet; pajjizna ma jiflahx illi kull mewga ta` klandestini tkun tffisser li nirrilaqxjawhom; la għandna fejn inpogguhom; la għandna xogħol għalihom; u haga bħal din twassal għal kaos u konfużjoni shiha; id-detenzjoni tippermetti l-awtoritajiet illi sakemm tigi stabbilita l-identità` u l-istatus tal-

persuni detenuti, ir-rilaxx jista' jsir b`mod ordnat ; u sadanittant taghti lill -awtoritajiet l-opportunita` illi jppreparaw id-dokumenti sabiex dawk illi ma haqqhomx li jibqghu hawn jigu diportati u mhux jithallew jigrum ma` ohrajn li haqqhom protezzjoni; inkella ma jkun hemm ebda differenza bejn rifugjati u klandestini.

Jiena wiehed min dawk li dejjem iggelidit kontra il-vjolenza tigi minn fejn tigi; dejjem emmint illi il-forza ta` l-ordni iridu jimxu skond l-etika u regoli fissi anki jekk jitqiesu bhala sikkatura. Kien ghalhekk illi il-Prim Ministru gustament waqqaf inkjesta minn imhalled sabiex l-incidenti ta` nhar il-Hamis jistghu jigu studjati bir-reqqa biex wiehed jara jekk il-forza li ntuzat kenitx proporzjonata ghat-theddida li kien hemm. Iz-zewg affarijiet huma veri; il-forza tista` tintuza kontra min ikun qed jikser ir-regola ta` centri ta` detenzjoni il-forza uzata trid tkun proporzjonata mat-theddida li jkun hemm; iz-zewg affarijiet ma humiex kontra xulxin.

Il-Gvern mexa bir-raguni mhux bl-emozzjoni f`dil-kwestjoni. Ordna inkjesta u ma laghabx ghall-gallerija. Mexa b`mod serju ; il-gudizzju ma hadux f`idejh hu izda iddelegah lil persuna indipendenti li tista` fis-serenita`tasal ghal-gudizzju taghha; u il-Gvern jimxi skond il-konkluzjonijiet tal-Inkjesta.

Izda l-incidenti ta` nhar il-Hamis ma ghandhomx itappnu il-kwestjonijiet l-ohra; inkluzo l-importanza tal-politika ta` detenzjoni, li wiehed jimxi b`ghaqal f`dil-problema u cioe` generuzi ma` min haqqu protezzjoni izda ebsin ma` min dik il-protezzjoni ma haqqux. Ma jistax ikun ghax xi hadd li jkun tilef il-kaz tieghu quddeim l-organi Maltin jipperetendi li ghax jipprotesta jibqa` hawn.

Ghamlet tajjeb it-Times li appellat sabiex Malta tiricievi ghajnuna minn istituzzjonijiet internazzjonali; il-UNHCR tista` taghmel hafna f`dar-rigward kemm sabiex taghmel pressjoni, kif qal is-Sur Manca di Nissa sabiex il-piz jinqasam kemm jista` jkun fost il-pajjizi Ewropej u mhux ihalli il-pajjizi fil-periferija ibatu wahedhom; tista` per esempju l-UNHCR terga` tibda taghti l-ghajnuna lir-rifugjati li gew Malta qabel ma dahlet fis-sehh il-ligi tar-rifugjati f`Ottubru 2001.

Ghalhekk huwa tajjeb illi dawk li jiehdu sehem fid-dibattitu dwar l-immigrazzjoni ikunu konxji ukoll mir-responsabbiltajiet li ghandu kulhadd mhux biss il-Gvern. Il-Gvern wahdu dil-problema ma jistax isolviha; irid ikun hemm il-ko-operazzjoni ta` kulhadd Knisja, ghaqdiet u volontarjat sabiex apparti li nikkritikaw nahdmu ukoll sabiex intaffu l-effetti tal-problema f`pajjizna.